

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znača:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nov.) izven Trsta pa po 8 stotink (4 nov.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Narodni čut v Istri.

II.

Prebivalstvo Istre je bilo vedno nasprotno združenju z Italijo; in ako tekem zgodovine vendar nahajamo eden ali drugi kraj, eno ali drugo mesto v Istri združeno politični s prekomorskimi deželami, se je to zgodilo bolj proti volji Istranov, nego-li iz »bratske ljubezni« njihove. Kdor nepristranski proučuje zgodovino Istre, mora se prepričati o resničnosti gornje trditve.

Gospodstvo rimsko, ne italijansko, je v naši deželi v resnici zapustilo — sledi osebi, ali to isto se je zgodilo tudi v vseh drugih krajih, kjer se je to gospodstvo širilo. S padom rimskega cesarstva je nehala tudi latinštvo — ne italijanstvo, katerega sploh ni še bilo na svetu — Istre! Od tega časa je bilo v Istri rimskih ostan- kov, ki niso bili še popolnoma iznarodili starih prebivalcev ilirsko-traske narodnosti; razun njih pa so se dolaknili Istre različni barbarski narodi, ki so od severja in vzhoda prihajali v sredino in na jug Evrope. Od germanskih, avarskih, hunskih narodov se niti eden ni ustavil v Istri: pač pa so v sedmem stoletju pod vladanjem Bizanta Hrvatje in Slovenci zasedli vse kraje od Donave in Drave do jadranskega morja ter se nastanili tudi v večjem delu Istre. Praznine, ki jih nahajajo italijanski pisatelji v zgodovini Istre, od tega časa do trinajstega stoletja, morajo biti izpolnjene z hrvatsko zgodovino. Pritožbe latinskih gospodov na shodu pri Rižanu in dejstvo, da je ista »prejasma« beneška republika morala plačevati davek kraljem hrvatskim, so dovoljne pričoe tedanjem narodnostnem stanju v Istri. Kdor hoče pisati zgodovino Istre, mora se ozirati tudi v hrvatske arhive in na razvoj hrvatskega kraljestva, mora posegniti tudi za knjigami, ki so jih napisali slavni Kukuljević, Ljubić, Rački, Smičiklas, Klaić in toliki drugi, kateri so se več ali manj bavili z zgodovino južnih Slovanov. In ne le omenjeni viri so povsem nepoznani italijanskim pisateljem: tudi Valva- zor, Gfroerer, Czoernig, tudi Toma arhidjkon, Luceić, Farlati niso na boljšem pri njih.

Od trinajstega stoletja naprej Istra ni bila nikdar vsa enega gospodarja, dokler ni prišla pod Avstrijo. Benečanska republika, oglejski patrijarhi, pazinski grofi so se borili neprestano za prednost v istej. Benečani so le z največimi napori zamogli dobiti neke važne točke v deželi: dobrovoljno se Istrani niso nikdar podvrgli Benetkam in vedno so iskali priložnosti, da se jih rešijo, ako so slučajno, vsled sile ali prevare, pali pod njih omrženi jarem.

To je zgodovina. A nikdar ni bilo Istranov, brez razlike narodnosti in jezika, ki so blagoslovljali benečansko vladno ali obžalovali nje propast. Je-li moglo biti drugače? Pod benečanskim gospodstvom je zgnila svoboda in avtonomija občin; trgovina in plovba sti ostali zastareli, gozdi so se uničili, dežela osušena in odrta do kosti! Izključno le korist benečanskih oligarhov je bila odločilna in tej koristi se je moralo vse podvreči ali unakniti.

Narodni čut Istranov je bil vedno nasproten Benetkam: oni so videli v njih zani- kanje vsake svobode, pomanjkanje vsake pravičnosti, pohlepnost za oligarhičnim go- gospodstvom! Prav za prav ni bilo v onih časih narodnega čuta. Ali če se o takem hoče govoriti in ga upoznati, ta čut ni bil v Istri ni- kakor italijanski. Ne samo kmečke občine, ampak tudi nekatera mesta namorju so imela slovanskega prebivalstva. Po vsej deželi se je vršila služba božja v staroslovenskem jeziku: to se je godilo v istem Kopru in Novigradu. V javnih spisih, kakor je bil glasoviti »raz-

vod istrijski« iz leta 1275 ali 1325, rabili so nemški jezik za posvetne gosposke, latin- ski za cerkvene in hrvatski za narod!!! Ko so vladarji avstrijski postali gospodarji grofije istrske, tudi oni so prišli večkrat v navskrižje z Benetkami in v obrambo svojih pravic do Istre so se sklicevali na hrvat- sko državno pravo, kakor ono, ki objema tudi Istro. Tudi bani hrvatski so si bili svesti svojih pravic do Istre. V tem oziru piše zgodovinar »Ecclesiae zagrabien- sise, Adam Baltazar Krčelić, da se je ban Toma Bakač-Erdeci moral odpovedati časti, ozlovoljen proti cesarju Rudolfu III. (1596.) in zahtevajoči, naj se mu povrne Pazin v smislu prisege nadvojvode Maksimilijana (murmurando vehementius de iniqua eius atque Istriae a regno Croatiae e sacra corona avulsione)!

Torej zgodovina ni baš ugodna trditvam vročih glav, ki bi na vsaki način hotele, da je Istra izključno italijanska zemlja, in to iz vseh razlogov in tudi po narodnem čutupre- bivalstva.

Kdor se hoče kaj naučiti v tem oziru, naj vzame v roke knjigo anonimnega pisca: »Hrvatskoj il' Italiji?« in v istej najde do- kazano s fino kritiko in globokim poznavanjem zemljepisnih, zgodovinskih in etnografskih razmer dežele, da Istra ne spada k Italiji, ampak da se mora všteti med kraje, ki jih moči vzhodno jadransko morje, da je torej del kraljevine Hrvatske.

Oni gospodje Italijani, ki se bavijo s ta- kimi stvarmi z ozirom na istrsko deželo, mo- rali bi enkrat opustiti fanatizem in strankar- stvo, morali bi iskati resnice v zgodovini in prirodi, morali bi znati tudi za ono, kar hr- vatski slovanski učenjaki sploh pišejo o Istri! Morali bi poznati jezik, narod, običaje nje- gove, pesmi, basne sporočila in vse duševno bogatstvo Istranov neitalijanskih. Do sedaj — to moremo reči ne da bi nas mogel kdo postaviti na laž, — se ni nijeden Italijan brigal za vse to in kakor so sedanjí časi tudi ni pričakovati, da bi se Italijani spremenili v tem oziru. Ali to ni nič hudega za naš narod: dočim smo mi sami zaprti proti Ita- lijanom s kitajskim zidom njihovega ne- znanja, pa z druge strani mi v vsakem smeru poznamo te naše sode.

Ni čuda potem, da Italijani veliko gre- šijo, kadar pišejo ali govore o naših stvareh, katerih ne poznajo ali trdovratno nočejo po- znati. Za njih v Istri obstoji le italijanski narod: o hrvatskem in slovenskem ni niti govora. Oni delijo naš narod na sto kosov, ne priznavajo mu enotnega jezika, enotnih obi- čajev in tradicij, enotnega značaja: Brkini, Šavriini, Čiči, Fučki, Bezjaki, Vlasí, Liburnci, Boduli itd., vsi ti so za italijanske pisatelje toliko narodov! V resnici treba zakričati tem talni-učenjakom: »Nevedneži, ali molčite, ali pustite se poučiti«.

Nasprotno je res. Na koncu konca kaj so prav za prav ti Italijani Istre? Mixtum compositum pravih in krivih Lahov, poitali- jančenih Nemcev in Slovanov, renegiranih Hrvatov in Slovencev, Slovanov-Istranov, Ilircev in tako dalje. Vsi ti nimajo ideje, ki bi jih zedinjala: eden sanja, da bo v krat- kem rešen od prekomorskih bratov, drugi želi avstrijsko Italijo: ta se zadovoljuje, da se vzdrži le jezik italijanski. oni niti ne mara slišati za ime italijansko.

Le v času raznih volitev se vsi ti ele- menti znajo zjedinjati in sicer pod imenom: »Istran«. Iredentari pokrije licemerno svoje težnje. Italijan se več ne kaže za takega, ampak postaja »Istran«, in tako vidimo vspeh teh laži-bratov le v zapeljavanju in podkup- ljevanju nekaterih Slovanov ter one toli si- jajne (?) zmage italijanske stranke v Istri proti vsaki božji in ljudski pravici.

Istrski Hrvatje in Slovenci — a njih je večina prebivalstva v deželi — niso nikdar čutili, ne čutijo sedaj in ne bodo čutili v bodoče v italijanskem duhu: kdor torej go- vori o narodnem čutu v Istri ne oziraje se na slovanski del prebivalstva v deželi, ne govori o narodnem čutu v Istri, ampak le o narodnem čutu vladajoče, vsemogočne ita- lijanske klike v Primorju.

Dr. I. Z.

Dve oblasti — stranki.

Razmišljanja.

(Dopis.)

Stojé na stališču, da ni zadosti, ako kon- statujemo bolezen — zlo, ki vlada za nas na oblastih v jezikovnem pogledu — ampak da moramo, ako hočemo iztrgati zlo z njega koreniko vred, zasledovati vzroke, iz katerih je navstala bolezen in se razvijala dalje in ohranila do dana-šnjih dni, prosim Vas, da vsprejmete v svoj list ta-le razmišljanja moja, za katera — to se umeje ob sebi — vsprejemljem jaz vso od- govornost.

Poštena, nepristranska, liberalna (v prav- vem in zdravem zmišlju te besede) »Edinost« je vsprejela v svoje predale najprej članek gosp. dra I. Z.-a, potem nekatere opazke g. X—a, a v svoji številki od 27. m. m. »na- pad« gosp. Y—a. »Napad« — oprostite, no, gospod Y je povdarjal izrečno, da hoče do- kazati gospodu X—u, da je on (X) lagal. Jaz pa odgovarjam gospodu Y, da v toli važni stvari, kakoršnja je razprava o jeziku e. kr. državnega pravdnštva in e. kr. fin. prokure, ni nitijuljudno niti koristno, ako se v »Edinosti« strelja s takimi izrazi, tudi če bi bila v opazkah gospoda X—a res obsežena kaka netočnost. V ostalem pa moram naglašati, da je v onih opazkah čista in gola resnica.

Gosp. dr. I. Z. piše v 12. številki »Sl. Pravnika«, med ostalim, dobesedno to-le: »Ostracizem, ki vlada na državnem pravdni- štvu proti našemu jeziku, vlada v isti, ako ne v večji meri tudi na finančni prokuraturi«. Na drugem mestu pa: »... finančna proku- ratura vendar ni do današnjega dne uložila kake tožbe, ali predložila kakega eksekucij- skega predloga proti našim ljudem v Primorju v hrvatskem oziroma v slovenskem jeziku«. Na strani 348: »... za to se je ona (finančna prokuratura) najbolj protivila zahtevam naših občin in cerkvenih uprav v jezikovnem pogledu...«

Gospod X je trdil in more dokazati: 1) da na e. kr. finančni prokuraturi danes ne vlada ostracizem proti hrvatskemu oziroma slovenskemu jeziku; 2) da je e. kr. finančna prokuratura že povzdignila v našem jeziku kako tožbo in predložila kakov eksekucijski predlog; 3) da se e. kr. finančna prokuratura sedaj ne protiví zahtevam naših občin in cerkvenih uprav v jezikovnem pogledu.

Je-li g. X »lagal«?

Ako je gospod Y napal, pa jaz gosp. Y—a nočem napadati. Uverjem sem, da le-ta misli, čuti in želi zdravo in plemenito, samo da se je izrazil nekoliko — »po domače«. A to je malenkost, katero mu oproščam jaz drage volje.

Zaplesali smo — plešimo! »Više roka, kad se slože, više može«, več očíj več vidi, več glav več zna.

In medias res! So-li res e. kr. uradniki krivi, so-li e. kr. oblasti krive, je-li kriva e. kr. vlada, da mi ne napredujemo?! Jaz me- nim, da je odgovor na ta vprašanja največe važnosti, ker more marsikakemu odpreti oči.

V pokojnem »Slov. Svetu« je gospod dr. B. obelodanil članek »Primorje i Trst«; pojasnivši naše razmere in nezgode, je do-

kazal, da bi škofjski ordinarijati v Primorju morali dopisovati z e. k. oblastmi: 1.) ordi- narijat goriški — slovenski in italijanski; 2.) tržaško - koperski — italijanski, slovenski in hrvatski; ordinarijat poreško - puljski — hr- vatski in italijanski; 4.) oni na Krku — hrvatski.

To bi bilo pravo in pravilno, a znate- li kako popisujejo naši ordinarijati? Italijanski ali nemški! Hočete li, da bi na italijanske in nemške dopise hrvatske škofije Krške e. kr. namestništvo in druge oblasti v Trstu odgovarjale hrvatski?!

(Pride še).

Dr. T.

Politični pregled.

TRST, 19. februarja 1900.

Zopet »atentat« na nemštvo. Pred par dnevi smo bili sporočili, da se pripravlja imenovanje posebnega deželnega šolskega nad- zornika za Spodnje Štajersko. In potem smo priobčili — menda prvi med slovenskimi listi — da pride na to mesto brzokone glasoviti celjski gimnazijski ravnatelj Končnik, mož s slovenskim imenom ali ultranemškim sreem. O stvari sami ne treba zgubljati mnogo besed, o vprašanju namreč, da-li je taka od- redba opravičena. Spodnje Štajersko je zdr- žema slovensko, obsejajoče blizu 500.000 duš, torej tretjino prebivalstva vse dežele Šta- jerske. Kakor rečeno: slovensko naseljenje je kompaktno, ako izvzamemo nekaj nemških oaz, v par mestcih in trgih, katero nemštvo pa je iz slovenske krvi. Da se takemu izdat- nemu delu prebivalstva da nadzornik, popol- noma usposobljen za vspešno nadzorovanje šol, to je menda tako naravno in potrebno, kakor je potrebna ribi voda. Usposobljen pa je le oni, ki pozna jezik dece in ki ima res sree za napredek šolstva!! Proti imenovanju Slovence šolskim nadzornikom za spodnje Štajersko ga ni torej opravičenega oporekanja: ni s pedagogičskega, ni s kulturnega, ni se stališča jednakega prava in tudi ne se sta- lišča nemške posesti. Saj ta nemška posest menda ne seza, ali ne bi smela sezati v slo- vensko narodno šolo.

In vendar je vest o imenovanju posebn- nega šolskega nadzornika za spodnje Šta- jersko zapalila plamen besnila med nemškimi Štajerci. Štirje deželni odborniki so se po- stavili na čelo agitaciji proti tej mrvici pra- vice štajerskim Slovincem. Dotičniki poziv- ljejo nemške Gradčane — itak že fanatizo- vane do nečlovečnosti — na pogovore, kaj in kako ukreniti proti temu »atentatu« na nem- štvo. Seveda pravijo ti gospodje, da bo to imenovanje prvi korak do razdeljenja njih de- žele na dvoje. Prazen izgovor. Stvar je na- mreč taka, da tem gospodom ne bo ustre- ženo nikoli, čim Slovence dobi mrvico pra- vice. Vsi razlogi: pedagogike, pravičnosti, namena ljudskega šolstva in zdrave človeške pameti govore za to, da tudi spodnje-štajersko ljudsko šolstvo more in mora nadzorovati le mož, ki ima poučni jezik popolnoma v svoji oblasti! Ako so torej gospodje tako odločno proti vsakemu razdeljenju deželnega šolskega nadzorništva, potem bi morali dosledno zahte- vati, da deželni šolski nadzornik bodi mož, ki je popolnoma več obema dež. jezikoma; a ob obstoječih razmerah, ob mržnji nemških srditežev do našega jezika bi pa taka za- hteva pomenjala toliko, kakor da deželni šolski nadzornik za Štajersko bodi — Slo- veneec. No, mi bi hoteli videti iste srditeže, ki sedaj rohné proti temu »prvemu koraku do razdeljenja naše domovine na dvoje«, kako bi zopet rohné, ako bi tudi za njih zgoraje- štajerske šole bil imenovan Slovence šolskim nadzornikom! Saj smo rekli: oni bodo kri- čali vedno, vsaka mrva Slovence jim je

atentat na nemštvo. In da kriče celo v tem slučaju, ko je oni, ki bo brzkone imenovan, sicer slovenske krvi, v ostalem pa nemški fanatik, ki ne le da tolerira vsaki pojav srditosti v nemški mladini proti naši narodnosti, ampak še sam se svojo hčerko vred — kakor se je zgodilo nedavno temu — celo iz cerkve beži pred slovenskimi glasi in tako demenstrativno daje izgled skrajne netolerance — ako Nemci, pravimo, kriče celo v tem slučaju, je le v dokaz, da se ne zadovoljujejo niti s »prvenstvom« — da si je že to absurdno, ako v pravni, moderni, humani državi govorimo o prvenstvu kake narodnosti —, ampak nam odrekajo vsako pravico, tudi do najprimitivnejih pogojev za življenje!!! To sedanje besnenje Nemcev bi moralo posijati kakor električni žarek tudi v one slovenske glave, ki morda še sanjajo o možnosti kakega »modus vivendi« s takimi imenovanimi liberalnim nemštvom, da sprevidijo, kako pigmejska, kako pritlikava je domača borba za »načela«, v primeri z nevarnostjo, ki od tega liberalnega nemštva preti našemu narodu!!!

Politiški in parlamentarni dogodki iz minolosti v ogledalu volilne reforme na Dunaju. Brzkone iz krogov krščanskih socializmov dunajskih piše nekdo v »Information« povodom sklicanja deželnega zbora nižavavstrijskega za posvetovanje o načrtu volilne preosnove za mesto dunajsko mej drugim tudi to-le: »Zanimivo bo, ako zasledimo tudi političke posledice te akcije vladine. Ta korak vlade, da si odgovarja resničnim razmeram, bodo slikali kakor približanje vlade krščanskim socializmom. In naj je še tako opravičen, njega učinki bodo nedvomno koristili krščanskim socializmom. Le tega ni smeti pozabiti, da je starim liberalcem, tako imenovani napredni stranki gospodstvo nad Dunajem glavno in kapitalno vprašanje, vprašanje, pred katerim stopa v ozadje malone vse drugo. Ni smeti pozabiti, da se je staroliberalna stranka sprla z Badenijem in vzela jezikovne naredbe v pretvezo, da je mogla organizirati vihar proti njemu, ker je dra. Luegerja sprovedl v dvorno palačo in je krščanskim socializmom pripoznal gospodstvo nad Dunajem. Vsakdo, ako ni politički otrok, ve dan-danes, da so bile jezikovne naredbe le pretveza ali vnanji povod, a pravi notranji vzrok boja liberalcev proti Badeniju je bilo le »dunajsko vprašanje«. Ako bi se ministerstvo Körberjevo le od daleč pokazalo pripravljeno v to, da liberalcem zopet pripomore do gospodstva na Dunaju, potem bi se hitro ohladila »narodna čutila« teh poslednjih in bi se oni brezpogojno postavili v službo vlade. Kako obliko dobe stvari sedaj, na to treba čakati. Morda bodo liberalci za sedaj le v žepu stiskali svojo pest, ali tega ne pozabijo ministerstvu Körberjevemu, da se je branilo ob dunajskem vprašanju postaviti se v njih službo in da stvari glavnega mesta države ni hotelo razpravljati z drugega nego stvarnega in državnega stališča.«

To so pač izjave, ki obsejajo veleznimivih priznavanj. Mi smo jih ponatisnili, ker vidimo v njih brezpogojno potrjenje onega, kar smo pisali te dni mi, da je namreč jedro bojem med liberalci in krščanskimi socialisti le v gospodstvu na Dunaju. A tudi to je veleznimivo, kar pripoveduje mož v hipu odkritostrenosti o dogodkih minolih časov tja do Badenija. In to, kar pripoznava, ni v častni liberalcem ni krščanskim socializmom dunajskim, ker priča, da so bili frivolni jedri in drugi. Grozna kriza pretresa državo že od Badenija sem, parlamentarizem je diskreditiran notri do mozga, zaustavljena je vsa zakonodaja, narodnogospodarska in socialna, državljani, brez razlike narodnosti in sloja, so morali trpeti ogromno škodo, ker so se zanemarjale vse njih koristi, materialne in kulturne, ubijal se je ugled države pred škodoželjnimi tujinci, ker so srditi notranji boji kazali državo v luči obnemoglosti, vse mesebojno življenje je podivjalo in se zastrupilo, na mesto veljave argumenta je stopila moč pesti in zdravih pljuč sleparskih »tribunov« in zakaj vse to opustošenje?! Kako so prisegali, da le zato, ker je Badenij z jezikovnimi naredbami izvršil atentat na pravice Nemcev!! Sedaj pa priznavajo nemški viri sami, da je bilo vse to laž, le pretveza! Liberalcem niti ni bilo nič na jezikovnih naredbah, a so le-te spretno porabili za kuliso, za katero so uprizorili maščevanje nad Badenijem radi dunajskega vprašanja. Zato kažejo izvajanja v »Information« liberalce v luči najgrše frivolnosti in brezvestnosti, v luči zločincev, ki radi svoje

umazane strankarske koristi pahajo državo in državljane v grozne krize. A tudi krščanskih socializmov dunajskih nam ne kažejo v milejši luči. Oni so vedeli torej, da so jezikovne naredbe le pretveza, izgovor, so vedeli torej, da te naredbe niso nikak atentat na Nemce, vendar so se ves čas sem udeleževali vse gonje radi jezikovnih naredeb, vendar so tudi peli svoj glas v velikem koru obstrukcije, vendar so prisegali tudi oni, da ne bo miru, dokler Nemci ne dobe zadoščenja za tako krivico in žaljenje, in vendar so krščanski socialisti še danes zapriseženi bojovníki nemške gemeinbürgschaft in pomikajo sem in tje tisto kuliso, za katero liberalci uprizarjajo svoje gonje proti vsem vladam radi — in to je piramidalno na vsej stvari — dunajskega vprašanja, to je: proti krščanskim socializmom. Da do take stranke ne moremo gojiti posebnega spoštovanja, je pač umevno.

Vojna v južni Afriki. Narod v Londonu in na Angležkem sploh se veseli »uspehov« generala Frencha, ki je po tolikih žrtvah baje vendar-le osvobodil Kimberley. Osvobodil?! To je še le vprašanje. Ako pustimo na strani tiste resne vojaške kritike po Evropi in tudi v Londonu, ki še vedno dvomijo na tem, da bi bil French res že v Kimberleyu ter verujemo angleškemu brzogovorniku, se nam vendar zdi, da se je položaj spremenil le v toliko, da je sedaj v Kimberleyu kakih 6000 zajetih več, nego jih je bilo pred prihodom Frenchovih čet. Slutiti je namreč, da so zviti Buri generala Frencha le zvabili v nastavljenost past in da so že pričeli z obkoljevanjem Angležev, katerim bržneco odrežejo pot nazaj proti jugu. Vsekako je moral boerski general Cronje imeti jako tehtne vzroke, da ni pokazal Frenchu skoro nobenega odpora ter ga je pustil mirno priti v Kimberley. Tu je mogoče dvojno: ali je računal na to, da obkoli vse Angleže, kar jih je ob rekli Modder, ter se čutil dovolj močnega, da prepreči Angležem uhod v Oranje proti prestolnici Bloenfontein, da je torej zvalil Angleže v neko past; ali pa Boerci niso hoteli vzeti Kimberleya samo zato ne, da jim ne bi trebalo skrbeti za angleške iztrdatance, ujeve v okuženem Kimberleyu. Vkljub nasprotnim vestem iz angleških krogov je menda stvar brzkone taka, kakor trdijo Boerci, da namreč v Kimberleyu vlada strašno pomanjkanje živil ter da tamkaj razsajajo razne kužne bolezni. Da so se Boerci branili takih jetnikov, je povsem umljivo.

Kake posledice bo imel ta »uspeh« Angležev za nadaljni razvoj vojne, o tem je mogoče le ugibanje. Ako se posreči Boercem, da prestrežejo Angležem zvezo z glavno močjo na jugu, potem so ti poslednji seveda zgubljeni. Sicer pa ni absolutno nemogoče — da si malo verjetno —, da se generalu Frenchu vendar posreči, da iz Kimberleya osvoboditi tudi Mafeking, Taung in Vryburg ter vzame Boercem zopet deželo Griqua, Brakly in Bečuanško deželo, katere so Boerci pred meseci priklopili Oranjski republiki. Dela bi imeli torej Angleži dovolj in nujnejšega nego da bi korakali proti Bloenfonteinu. Če bi pa prišla Oranjska prestolnica v nevarnost, bi se pač morali Oranji vsaj deloma umakniti z vzhodnega bojišča, t. j. iz Natala, ter po hiteti na zapadno bojišče, da branijo svojo lastno zemljo. Za Angleže bi utegnili to imeti ugodnih posledice tudi pred Ladysmithom. Pa to so le ugibanja. Bližnja prihodnost nam vsekako prinese zanimivih vesti z bojišča; te nam pokažejo, ali so se šanse Angležev vsled zadnjih »uspehov« res spremenile na boljše, ali pa morda na slabše.

Tržaške vesti.

Občinske volitve. Reklamacije za mesto vsprejema po političnem društvu »Edinost« v to nalašč nastavljeni zaupnik, ki posluje v »Delalskem podpornem društvu« vsaki dan od 11. ure zjutraj, do 2 pop.

Prosimo vse one, ki niso gotovi, da so vpisani v volilne liste, naj se obrnejo kar naravnost do gori omenjenega zaupnika.

Javni shod političnega društva »Edinost« v Sv. Križu se je vršil večerj ob mnogoštevilni udeležbi na dostojen način, ki je dokazal, da je narodna stvar v Križu — kraj vsega izdajstva onih, ki se dajejo zavajati bodisi iz dobičarje, bodisi iz zaslepljenosti — poglavalna globoko korenika. Govorili so gospodje predsednik prof. Mandić, dr. Rybač, dr. Slavik, dr. Abram in urednik Cotič. Občinstvo je pazno sledilo izjava-

njem govornikov, zlasti, ko so se dotikali praktičnih stvari, klavzule o vinu in razmer naših ribičev. Poročilo o tem shodu priobčimo v prihodnjem izdanju.

Razpisani službi pri c. kr. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu: I. mesto železniškega cestarja s plačo 1100 K na leto, službeno obleko in stanovanjem, oziroma stanarino. Pogoji: tehnično znanje, znanje nemščine in enega deželnih jezikov v besedi in slovu, avstrijsko državljanstvo in ne prekoračeno 45. leto, 6-mesečno službovanje.

II. mesto brzojavnega mojstra. Pogoji isti; razven tega strokovno znanje. Za obe te službi imajo pravico dosluženi podčastniki v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872 (drž. zak. št. 60). Prošnje je vložiti do 10. marca 1900 na ravnateljstvu državnih železnic v Trstu.

Umrljivost v Trstu. Od 4.—10. t. m. je umrlo 63 moških in 54 ženskih, skupaj 117 oseb, proti 85 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo 25 do 1 leta, 19 do 5 let, 5 do 20, 7 do 30, 8 do 40, 18 do 60, 26 do 80 in 9 nad 80 let starih. Poprečna umrljivost je znašala 36,4 od tisoč. Vzrok smrti je bil v 13 slučajih sušica, bolezni v sopilih v 37, enteritis v 2 slučajih. Na davici in hrupe je umrla 1 oseba na hripavici 3.

Aretirali so 29-letnega Pavla Damiani-a, ki je v soboto jutro razgrajal v neki žganjarnici v ulici delle Poste. Lastnik žganjarnice ga je miril, kar je pa imelo ta uspeh, da je Damiani zgrabil neko steklenico ter jo nameril proti žganjarju. Steklenica pa je priletela v redarja, ki je bil baš ustopil ter ga ranila na več mestih. Razgrajča so spravili v zapor v ulici Tigor.

Tatvina. Po noči od 15. do 16. so neznan tatovi ulomili v tobakarnico v ulici Molino grande št. 16 ter ukrali smotek in duhana v vrednosti 90 kron.

Najdeno. Na poštejskem ravnateljstvu je shranjen zlat uhan s smaragdom in briljanti, najden na Velikem trgu.

Mrtveci, prijavljeni dne 16. t. m.: Todeschini Jurij, 8 m., ul. Cereria št. 6. — Seaglia Fran, 57 l., ul. Remota št. 19. — Miani Marij, 8 m., Sv. Mar. Magd. Spodnja št. 410. — Tieulin Cezar, 3 m., ul. Ospedale št. 8. — Passalagna Ivan, 66 l., ul. Madonna del Mare št. 12. — Slavec Antonija, 2 m., Verdeli št. 6.

V mestni bolnišnici: Vidoni Žinevra, 69 let.

Prijavljeni dne 17. t. m.: Gerdol Marija, 68 l., Rocol št. 144. — Battigeli Libero, 4 d., ul. Lucio Papis št. 18. — Golob Artur, 5 l., ul. Castaldi št. 4. — Valmarin Olga, 9 l., ul. Solitario št. 13. — Moretti Matilda, 1½ l., ul. Riborgo št. 13. — Černe Ivan, 2 l., ul. Reva št. 4. — Angeli Adolf, 33 l., ul. Aequa št. 4. — Okretič Josip, 2 m., ul. Maleanton št. 11. — Cointo Romano, 27 l., ul. Coroneo št. 14.

V mestni bolnišnici: Mazzucato Marija, 65 l. — Vindiš Maksimilijan 3½ l.

Vremenski vestnik. Večraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7,5, ob 2. uri popoldne 9,0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756. — Danes: toplomer ob 7. uri zjutraj 4-0 C. — Plima ob 11.54 predp. in 11.59 pop. Oseka ob 5.39 predp. in 5.50 pop.

Dražbe premičnin. V torek., dne 20. februarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredeb tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Ponziana št. 544, hišna oprava; v v Gropadi št. 111, 1 krava; v ulici Giulia št. 10 A), krémarska oprema in vino; na Corsu št. 1, galanterije, palice in rokavice; v ulici Rossetti hišna oprava.

Na inserat Dragotina Viteza, izdelovatelja mreže za Auerjevo luč opozarjamo naše čitatelje. Gospod Vitez je naš rojak in je torej naša dolžnost, da ga podpiramo.

Menažerija Kludsky pride ta teden v Trst. Ta menažerija in cirkus živalij je največji na svetu, kajti obseja nad 120 zveri in drugih vrst živalij. Menažerija bo nameščena na serpentinu blizu Kandljerja in ulice Giulia št. 35, kjer se tudi tramvaj ustavlja. Dan otvoritve se naznani v tem listu po posebnem oglasu.

Maskarada na korist »Tržaškemu Sokolu«. Telegram od »Pulferturna« pri Liblani nam daje na znanje, da pride na letošnjo maskarado panorama. Hinrihtenge dveh grozljivih moriucov. — Kjer se je ta grvišna hinrihtenga resnično zgodila prav pri Pulferturnu na Liblanskem polju.

Impresario: Turnčkov Nace z njegovim kselom Auskohovem Janezom, kter bo tud

Nacetovo štimo s ketaro kunšne muske djelov.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda je izročil č. g. V. Dolene 2 K, katere je daroval g. Ignacij Wisiak z Dunaja.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je nabral g. Tarnee Matija 5 K 22 st. Srčna hvala vsem darovalcem kakor tudi nabiralec.

Češki krog v Trstu. Plesni venček, ki ga je priredil češki krog v Trstu, dne 15. t. m. v dvorani »Slov. Čitalnice«, privabil je mnogo odličnega občinstva. Ples je bil jako živahen ter je trajal do 4. ure zjutraj. Med odmorom je svirala godba (na lok) nekoliko slovenskih pesmi, kar je mnogo pripomoglo do tega, da je bila zabava še bolj animirana in občinstvo še bolj oduševljeno, posebno pa, ko je godba zasvirala: »Kje dom je moj?« — Naše dame so se odlikovale s krasnimi toaletami. Največo pozornost je vzbudila krasna svileni rosa-obleka gospice T., ki je bila vsa se svilo vezena in bogato z dijamanti obložena.

Med drugimi damami so se odlikovale: gospice K. (oranž), gospa Š—c (svila-rosa s perlami na prsih), gospa R—f (svileni-bela s perlami), gospa K—ich (lila), gospica Š (lila), gospica Z—i (rosa), sploh pa so bile vse toalete jako elegantne in ukusne.

Nadejali smo se sicer, da bo še mnogo več občinstva, posebno ker je bil čisti dohodek namenjen za zaklad »Narodnega doma«, ali sedaj v pustnem času imamo toliko zabav in narodnih plesov, da je skoro nemogoče, da bi bil vsak prav dobro obiskan. No pri vsem tem je bila predvdorana polna in med odmorom so morali priti miz in stolov celo v dvorano.

Plesalo se je neutrudljivo; skoro vsaki ples so morali opetovati in nekoliko so še dodali.

Nadejamo se, da ostane ta venček še dolgo vsakomur v spominu, in da nam bratje Čehi drugo leto zopet prirede kak venček, posebno še ozirom na to, ker bomo imeli primerne prostore pod »zelenim hribom«.

St.—o.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Voloskega javlja kor. biro dne 18. t. m.: Veliki knez in velika kneginja luksemburška sta prispela danes za dalj časa v Opatijo; o prihodu so ju pozdravili namestniški svetovalec Fabiani, predstojnik zdravilišča prof. Glax in župan dr. Stanger. Zdraviliščna godba je zasvirala luksemburško narodno himno. Opatija je bila visokima gostoma v čast odličena z zastavami.

× Iz Št. Petra na Krasu nam pišejo dne 17. februarja:

Zastoj sem pričakoval, da bi kedo poročal o plesnem venčku, katerega so priredili tukajšnji »samci« minolo nedeljo dne 11. t. m. v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Ker se je ta plesni venček tako lepo obnesel, da dela vso čast prirediteljem in vsemu Št. Petru, naj tu v kratkem opišem ta večer. Plesni venček se je vršil v prostorih gosp. Gržine. Prostorna dvorana je bila kar najukusnejše odličena. Dasi je bilo slabo vreme, bila je vendar udeležba velikanska. Domačini so prišli vsi, izmed tujcev moramo omeniti v prvi vrsti lepo število dam ter gospodov iz Ilirske Bistrice, celo iz daljne Nabrežine se nekateri niso zbal pota ter prišli med nas. Mladina se je ob izborni godbi na lok neutrudljivo vrtela do ranega jutra. Med odmorom je bilo srečkanje dobitkov, jako lepih — bilo jih je nad štirideset — večinoma poklonjenih od Šentpeterskih gospej in gospodičen. Ta lepi večer ostane vsem v najlepšem spominu. Dasi stroški niso bili majhni, vendar je bilo čistega dobička 200 kron, katere je odbor odposlal družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano z opombo, naj se Šentpeterski »samci« vpišejo med pokrovitelje te družbe. Šentpeterskim samcem pa čestitamo na tako lepem vspehu ter upamo, da ostanejo še v naprej vedno pripravljeni delati za mili narod.

Vesti iz Kranjske.

* Ljudskih šol z šolskimi vrtili je sedaj na Kranjskem 229. Šol za sadjarstvo je 171, ki se nahajajo po največ v postojnskem in novomeškem okraju. Poučuje se v sledečih narodnogospodarskih strokah: Gojenje evetice, pridelovanje zelenja, čebelarstvo, vinarstvo, vinogradništvo, travniška in gozdna kultura, živinoreja, krasovrtinarstvo in narodno

gospodarstvo sploh. Slovensko čebelarstvo društvo je sklenilo, da posamičnim šolam preskrbi uzorno urejenih ulnjakov.

* »Slov. delavsko stavbeno društvo«, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani, imelo bo v nedeljo dne 25. t. m. v dvorani »Katoliškega doma« svoj II. redni občni zbor.

* »Ruski kružak« v Idriji je postal resnica v veliko jezo tamkajšnjih Wolf-fovih pristašev, ki se (kakor vsi drugi Wolf-fovi) ponašajo z neko specijalno, steklo za-grizenostjo proti slovenstvu. Društvo je že tako napredovalo, da si je že naročilo dva leposlovna tednika in jeden dnevnik. Kako radostni so bili udje kružka, ko jim je bilo možno praktično pokazati in se veseliti vspehov, ki so jih v kratkem času dosegli v učenju rušine, ko jih je namreč ob skal zdravnik N. N. Romer iz Rusije, ki potuje v znanstvene svrhe in istotako ing. prof. A. Z. Ivanov iz Petrograda. In radostna sta bila gotovo tudi ona dva, ko sta našla tako daleč od domovine krvnih bratov, ki se uče ruskemu jeziku in ga deloma že razumijo in govorijo. Ali v Trstu res še ne moremo misliti na oživotrjenje »Ruskega kružka«?

* Ravnika so z dvema drugima kazencema vred v soboto dne 17. t. m. odpeljali z ljubljanskega žabjeka v Gradiško. Ljubljana more biti zadovoljna, da se je za vedno rešila takega — meščana.

Vesti iz Štajerske.

— Celjsko porotno sodišče je dne 16. t. m. obsodilo na 200 kron globe urednika zagrizenega nemškega lista »Deutsche Waechte«, katerega so tožili: Anton Cvenkl iz Sevnice, ker je »Vahterica« v surovem članku očitala njegovemu že zamrlemu očetu, da je bil zaradi navadne goljufije obsojen in kaznovan. Anton Cvenkl star. je bil le obsojen radi pogreška po § 486. kaz. zak. Porotniki so pa v tej stvari stavljeno jim vprašanje soglasno zaničali. Kakor drugi tožniki so nastopili celjski, zagorski in novomeški Sokoli, ker jim je zatožence zlobno v zavitih člankih očital, da so na nekem izletu opetovano z neke strehe strgali cesarsko zastavo. Mnogoštevilne priče pa so potrdile, da je dotična zastava sama padla z strehe, ker je bila slabo pritrjena, da je Sokol Zabukovšek na tleh ležečo zastavo lepo pobral in naslonil na zid. To izpoved je imenovani Sokol potrdil s prisego. A porotniki so kljub temu vprašanje »da-li je tožence s krivičnim očitanjem obdolžil Sokole nečastnega dejanja?« zaničali, z devetimi glasovi proti trem. Tretji tožnik je bil g. Gostinčar, ki je imel v vahterici ves čas od celjskih izgredov proti Čehom sem stalno rubriko ter se ga je v njej neprenehoma nazivalo s priimki: »Strohe« in »Mordbube«. Ker je isto porotno sodišče g. Gostinčarja slovesno oprostilo podtikane mu hudodelstva, je bil v tem slučaju že v naprej izključen vsaki dokaz resnice od strani tožence. Vendar so porotniki sedem stavljenih vprašanj zaničali ter potrdili le vprašanje na navadno zmerjanje ali psovanje. V tožbi dr. Srncea proti istemu uredniku so porotniki zaničali šest vprašanj in le eno potrdili. Obtožba dr. Hrašovec je zavzemala šest vprašanj, a so jih zaničali pet in le eno potrdili. Ob 4. uri zjutraj je sodišče na vse te obtožbe urednika Ambroschitz reete Ambrosiča, spoznalo krivim le pregreškov zoper varnost časti po § 496 kaz. zak. glede gg. Gostinčarja in dr. Hrašovec in po § 491. kaz. zak. glede dr. Srncea ter ga obsodilo na 200 kron denarne globe ali dvajsetdnevni zapor. V ožgled te razsodbe konstatujemo le, da je bil na istem porotnem sodišču prejšnjega dne urednik »Domovine« obsojen na tri tedne zopora, ker je kritikoval razmere v celjski bolnišnici. — Mej porotniki, sanjimi zagrizenimi Nemci — sedela sta samo dva Slovenca.

Književnost in umetnost.

»Slavjanska lira«. Tamburaški glasbeni list. Izdajatelj in zalagatelj H. Vogrič. Cena za vse leto 15 K. pol leta 8 K. Uredništvo: Trst, Via Cologna št. 2, I. — Prejeli smo prvo številko tega lista in reči moramo, da nas je jako oveselila. Kajti tamburaški zbori, ki so postali tako zelo priljubljeni med slovenskim narodom, so gotovo živo potrebovali lastnega strokovnega lista, ki bi jim olajševal pripravljanje za javne nastope ter jim ob enem zagotovil lep uspeh danih koncertov. Kakor vsaka glasba, zahteva tudi

tamburaška mnogo vaje in resne pridnosti, ako hočemo, da je umetniška. In v to bo v vsakem pogledu gotovo najbolj služil strokoven list »Slavjanska lira« in ga zato tudi kar najtopleje priporočamo vsem tamburašem in tamburašicam. Pokažimo z dejanji, da imamo Slovenci zmisla za umetnost! Poleg mnogih drugih listov pomozimo do trdnega obstanka tudi strokovnemu tamburaškemu listu. Naj podjetnost vrlega urednika g. H. Vogriča ne osramoti naše mladosti in malodušnosti. Vse bina prve številke kaže, da je list v pravih rokah, ista obseda tri tamburaške skladbe: »Na zdar! koračnica«, »Silvestrova noč. H. V. Julijev«, »Bogomilovo slovo«. Odlomek iz operete »Jamska Ivanka. Hrabraslav Vogrič«. Prireditev teh skladb zasluži največje priznanje, ker je zares uzorna. Litografski tisk je istotako čeden in razločen. Zelo nam ugajajo tudi zavitek v barvotisku in lepe začetne vinjete. »Slavjanske lire« naj bi ne pogrešali nikjer, kjer se goji ljubezen za tamburanje.

Brzjavna poročila.

Stavke.

SLANY 19. (K. B.) Položenje je nespremenjeno.

OPAVA 19. (K. B.) V ostrovska-karvinskem okrožju štrajka je položeno nespremenjeno.

MOST 18. (K. B.) Položaj isti kakor doslej. Včeraj so proizveli 270 vagonov premoga; 23 vagonov so nabasali v skladiščih. Vse mirno.

ROKIČAN 18. (K. B.) Položaj v okraju nespremenjen. Izgredov ni bilo.

KLADNO 18. (K. B.) Položaj nespremenjen.

DUHOVCOV 18. (K. B.) V okraju Ousti-Homotov so dne 17. t. m. spravili 764 vagonov premoga na dan.

KARLOVE VARI 18. (K. B.) Položaj nespremenjen.

TOPLICE 18. (K. B.) Zaradi nedeljskega počitka je danes samo nadzorovalno osobje v rovih. Shod rudarjev v Turnu je vladni zastopnik razpustil.

Člen gospodske zbornice umrl.

DUNAJ 18. (K. B.) Grof Henrik Brandis, ud gospodske zbornice, je umrl po noči za pljučnico.

Upravni svet demisijoniral.

CURIH 18. (K. B.) Vsi udje upravnega sveta švicarskega bančnega društva v Curihu so skupno podali demisijo.

Zemlja se je udrila.

MOST 18. (K. B.) Danes ob 9. uri predpoludne se je udrila zemlja nad neko otolino ter je padel konj nekega mlekarja v dva metra globoko in toliko široko jamo. Konja so morali ubiti, jama so zasuli ter vzpostavili promet. Dogodek je le lokalnega pomena ter se ni bati večih nesreč.

Srbski konzuli na Ruskem.

BELIGRAD 18. (K. B.) Tukaj zatrjujejo, da ni res da bi bili vsi srbski konzuli na Ruskem dali ostavke. Le konzul v Moskvi je demisijoniral iz osebnih vzrokov.

Razstava za žensko zdravstvo.

PETROGRAD 18. (K. B.) Danes so otvorili tukaj prvo razstavo za žensko higijeno, katere se udeležuje mnogoštevilno tudi inozemstvo.

Iz dežele Zulu.

LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja iz Durbana včerajšnjega dne: Glasom zadnjih vesti iz dežele Zulu, je angleška četa, ki je imela tamkaj rekognoscirati, a se je zaradi močnega boerskega oddelka bila umaknila, sedaj ojačena s topništvom in konjico.

Zima na Ruskem.

PETROGRAD 18. (K. B.) V srednji, severni in vzhodni Rusiji vlada nenavaden mrz. V Rigi je kazal včeraj toplomer 27, v Petrogradu danes 25 stopinj pod ničlo.

Vojna v južni Afriki.

Bitka na Tugeli.

LONDON 18. (K. B.) Kakor javlja »Reuter« iz Durbana z včerajšnjega dne, je bila danes na desnem krilu Bullerjevih čet bitka, katere konec še ni znan.

Na Tugeli.

LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja iz Chieveleya dne 18. t. m.: Generala Dounaldalda konjiki, katere so podpirali topničarji in pešci so vzeli Husarski hrib, kjer so Horneyroftovi jezdeci zabranili sovražniku, da ni prišel pred Angleže. V tem je brigada Littleton prišla Boercem ob desno krilo, dočim je Warren napal levo krilo. Boerci so se močno utrdili na hribu Hlangwate. Angležki kratki

topi so preprečili, da Boercem ni prišla pomoč. Angležki pešci so se utrdili na Husarskem hribu, ki je velike strateške važnosti. Sovražnik je streljal z enega topa, katerega pa je potem umaknil čez Tugelo.

Na Tugeli.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja nadalje iz Chieveleya dne 18. t. m.: V četrtek se je samo bombardilo sovražne utrdbe. Angleži so v varstvu topništva zapustili Husarski hrib ter se ustavili na višavah Rad-belt. V petek je palo več boerskih granat na Husarski hrib, kjer je Bullerjev glavni tabor. Dva moža iz Bullerjevega spremstva sta ranjena. Bitka topničarjev je trajala ves dan. Zvečer se je moral sovražnik umakniti. Angleži so streljali z liditnimi granatami na Kristovo goro ter provzročili veliko škodo. Popoldne so težki topi Boercem molčali. Bržkone so jih spravili čez Tugelo. V petek po noči so Angleži napredovali za nekaj sto jardov (1 yard = 0.9144 m.)

Hranilnica v Melniku pred sodiščem.

PRAGA 19. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je zapričela danes razprava proti deveterici bivših funkcionarjev gospodarske posojilnice v Melniku, ki so obtoženi sleparije oziroma poneverjenja. Povod so dale sleparske manipulacije od strani vodilnih oseb te hranilnice, ki je v letu 1897 zašla v konkurz se skupnim deficitom 808.282 gld. Razprava utegne trajati več dni.

Umikanje zadnje straže Boercem.

LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja iz Jacobsdala z dne 17. t. m.: Iz nadaljnjih vesti izhaja, da koraka zadnja straža Boercem v lepem redu, da je zasedla več vrhov ter tako omogočila, da je mogel napredovati trén, čegar živina je bila utrjena. Glasom zadnjih vesti so Boerci v Klippdalstriftu.

Bitka pri Dortrechtu.

LONDON 18. (K. B.) »Lloyd Weekly News - Paper« javlja iz Bird-River-Campa z dne 16. t. m.: Danes je trčil polk Barbanti Horse pri Dortrechtu na Boerce. Unela se je bitka, ki je trajala osem ur.

»Times« o Bullerju.

LONDON 19. (K. B.) »Times« pišejo v nekem članku: Dokler ne izvemo ničesar o usodi Cronjevih čet, ne moremo o uspehih Bullerja izreči končne sodbe.

Izpred Ladysmitha.

LONDON 19. (K. B.) Brzjavka »Standard« iz Ladysmitha dne 16. t. m. javlja: Včeraj je kakih 1400 Boercem napalo zadnjo stražo glavne čete ter se jim je posrečilo, da so vzeli Angležem nekaj vozov. Nekaj Angležev je padlo.

Radost v Ladysmithu.

LONDON 19. (K. B.) Glasom »Reuterjeve« brzjavke vlada v Ladysmithu velika radost zaradi zmage generala Frencha in osvoboditve Kimberleya. Vojništvo je v najboljšem duševnem razpoloženju ter pripravljeno za vsako akcijo.

Cronje beži.

LONDON 19. (K. B.) Brzjavka lista »Daily News« iz Modder-Riverja pravi, da se je generalu Cronjeju po hudih naporih posrečilo, da je ušel, o čemer so mu pomagale vijuge reke Modder. Omenjeni list meni, da bo morda mogoče dohiteti ga, kedar bodo čete, ki ga zasledujejo, pojačane.

Angleži zasledujejo Boerce.

LONDON 19. (K. B.) List »Times« priobčuje to-le brzjavko iz Modder-Riverja dne 17. t. m.: Zadnja straža Cronjevih čet, ki ima pri sebi tisoč voz, je napadla Klippdrift in Drietput. To je bržkone začetek celi vrsti bitek z zadnjo stražo, ki bodo trajale do Bloenfonteina. Angleži so vzeli dva boerska tabora ter nadlegujejo Boerce v ozadju s pešci in konjico, ki se je iz Kimberleya zopet pridružila glavni četi. V Kimberleyu spravljajo živila.

Angleži obkoljeni.

MAGDLBURG 18. (K. B.) »Magd. Zeitung« javlja iz Londona: Boerski general Delarey je padel generalu Frenchu v ozadje, mu pretrgal zvezo ter mu vzel vse vozove z živili in strelivom. Delarey stoji na jugu od Jacobsdala ter proti ozadju lorda Robertsa. Boerski poveljnik Prinsloo brani Bloemfontein. Močni oddelki Cronjevih čet vabijo Roberta proti severu, kjer so vrhovi utrjeni.

Podrobnosti o bitki pri Jacobsdalu.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pretorije z dne 15. t. m., da je 2000 Angležev predrla pozicije združenih Boercem ob Moder-Riverju ter dospelo v Kimberley, dočim se je en del Boercem bojeval pri Kimberleyu. Zadnje straže Angležev so Boerci

prestrigli; ujeili so precej Angležev ter mnogo juncev. V Vaternalu so vzeli Angležem brod ob reki Riet. Angleži pod Kelly-Keunijem so vzeli Boercem 78 vozov. To se je zgodilo na severni strani reke Modder.

Trgovina in promet.

Telefenska zveza med Evropo in Ameriko.

V 4 do 6 tednih bo dovršena telefonična zveza med Evropo in Ameriko; vsa podmorska zveza, v katero porabijo že položeni brzojavni kabel, bo znašala 3000 angleških milj. Dosedanji poskusi Edisona mlajšega so se povsem obnesli. Amerikanci verujejo z vso gotovostjo, da se vresniči ta velika ideja ter je neki prijatelj Edisonov že praljal v Parizu, ali bi Francozi dovolili, da bi predsednik združenih držav, Mac Kinley, po telefonu otvoril, svetovno razstavo. Odhor za razstavo pa je baje odgovoril, da opravijo to tudi Francozi sami brez pomoči od zunaj.

Zlat prstan

z dijamantom je zgubila danes okoli 9. ure zjutraj neka gospa. Šla je od trga Ponte rosso, po ulici do ribjega trga, od tu po ulicah Carintia, Stadion in potem na lesni trg. Kdor je našel ta prstan, naj ga izvoli prinesiti v naše uredništvo.

Vabilo

na
sijajno maskarado

katere priredi
»Zveza slovenskih trgovskih pomočnikov«
dne 25. februarja 1900

v gledališču »Armonia«
na korist

»Tržaškemu Sokolu«

svirala bode vojaška godba c. kr. pešpolka Baron Waldstätten št. 97.

Začetek točno ob 10. uri zvečer.

Vstopnina: za gospode v civilni opravi: 2 kroni; za kostimirane maske, dame in Sokole v opravi: 1 krona.

Lože: v prizemlju: 10 kron, v prvem redu: 8 kron, v II. redu: 6 kron, v III. redu: 4 kron.

Predznanbe na lože vspejema se vsaki dan od 9—12 zjutraj in 4—7 ure popoldne v ulici Molino piccolo št. 3, na levo. Vstopnice istotam in v kavarni Commercio. Nerazprodane lože prodajalo se bode 25. februarja v gledališču.

NAZNANILO.

Vsem onim cenjenim gostom, kateri so se pritoževali, da ne pridejo v mojo gostilno več dokler bo notri Italijan, naznanjam, da istega ni več.

O tej priliki se priporočam starim gostom, prijateljem in znaneem za mnogobrojen obisk. Spoštovanjem udani

Fran Valetič
gostilničar.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Sladničarna in pekarna

HENRIK STIBIEL-A

TRST - Piazza S. Giacomo št. 3, Corso - TRST

priporoča za pustni čas svoj veliki izbor vsakvrstnega najfinjšega peciva in sicer za poroke, pojedine, krste, pogostovanja kakor, sladčice, konfete, čokolado, fine pijače: rozoljo, marsala, malaga, ciper, rum itd. itd.

Velika pekarna, kruh vedno svež.

Sprejemo naročbe od zasebnikov za vsakovrstno pecivo. Postržba točna. Cene nizke.

Priloge za novo carinsko tarifo.

Dunajska trgovinska zbornica izdelala spoznavno za osrednjo zvezo avstrijskih industrijalcev obris (šema) in načrt carinske tarife in sicer na temelju dosedanjih poizvedeb trgovinske zbornice in njenih, katera je dobila imenovana zveza od raznih strokovnih društev. Na ta način dobijo najprej pregled vseh izraženih želja. Na tej podlagi se bodo potem vršile enote, na katerih bodo razpravljali o pojavljenih razlikah ter skušali te razlike kolikor mogoče ublažiti oziroma odpraviti. Te enote sklicuje predsedništvo dunajske trgovinske zbornice v bližnji prihodnosti.

Zakon v pospeševanje industrije v Avstriji.

Tak zakon predloži vlada v prihodnjem zasedanju državnemu zboru. Dosedaj je bil podoben zakon v veljavi samo za Trst, kjer so bile izvršne vrste industrije oproščene plačevanja davkov. Novi zakon pa bo obsega značaja ne da bi navajal posebne vrste obli: vlada bo imela v vsakem slučaju odločiti, ali se olajšave, označene v imenovanem zakonu, dovolijo dotičnemu podjetju. Olajšave o plačevanju davkov bodo veljale tudi za emisijske zavode, ki ustanovijo nova industrijska podjetja. Slednjič bo vlada te olajšave dovoljevala lahko tudi že obstoječim podjetjem.

»Trgovinska banka« v Budimpešti razdeli za leto 1899 dividendo po 75 gld. od delnice.

Podružnica avstro-ogerske banke so ustanovili v Trutnovu.

Ogerske zavarovalnice.

Zadnji čas je bilo opaziti gibanje, ki je šlo za tem, da bi se več ogerskih zavarovalnih društev združilo. Kakor javljajo sedaj iz Budimpešte, pa so se dotična pogajanja končno razbila.

Denarni trg.

Položaj na denarnem trgu na Dunaji se tudi te dni ni spremenil. Stavki za bančne akcepte prve vrste so bili tudi nadalje 3 $\frac{3}{4}$ %. Na inozemskih trgih pa je privatni diskont zopet poskočil in sicer v Berlinu na 4 $\frac{1}{2}$ % in v Londonu na 3 $\frac{1}{2}$ %. Vlog je bilo pri dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke za 600.000 kron, zapadlosti so znašale 4 milijone kron.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 19. Pšenica za oktober K. 7.80 do 7.81. Pšenica za april K. 7.59 do 7.60. Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.36 do 6.37. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.08 do 5.09. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.04 do 5.05.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje, omejeno. Mlačno. Prodaja: 12000 met. stot. 5. do 10 stot. ceneje. Vreme: jasno.

Hamburg 19. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.25 za maj 37.50, za september 38.50, za december 39.25 Denar.

Havre 19. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 47.50, za juli 50 k. frankov 45.—.

Dunajska borza dne 19. februarja.

	dražje	predčrtaj
Državni dolg v papirju	99.90	99.80
„ „ v srebru	99.85	99.75
Avstrijska renta v zlatu	98.95	98.95
„ „ kronah 4%	99.60	99.55
Kreditne akcije	236.—	236.20
London 10 Lsr.	242.50	242.47 $\frac{1}{2}$
20 mark	23.62	23.62
Napoleoni	19.27	19.26
100 italijanskih lir	89.80	89.70
Cekini	11.38	11.38

Prva slovenska izdelovalnica mrežic za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu

Piazza Negoziante in Via dell'Arsenale

Uvažujeto geslo:

»Svoji k svojim«

se priporočam za obilne naročbe.

Drahotin Vitez

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse. 8.**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno in serijsko se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno in serijsko pa se cena primeroma zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na eden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anuitetnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Posredovalnica za potovanja.

Alojz Mojzetic Piazza Negoziante 1, daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Krème.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8, Zaloge vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozič Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloge pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Irene št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časnikovi.

Zaloga dog in sodaški mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovca z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošilja vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Mesar.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trtega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene mčke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nadst. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivo krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborni zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetirjami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Voščila (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila (biks) družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima **Ivan Drufovka v Gorici** na Travniku št. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Zahvala.

Podpisana, ganjena po iskrenem sočutju, zahvaljuje iz globine srca vse one blage osebe, ki so ali po doposlanih venci ali po udeležbi na sprevedu nepozabnega nje

ADOLFA

k večnemu počitku hoteli počastiti dragi spomin pokojnika. Sosebno se zahvaljuje ravnateljstvu društva »Previdenza«.

Trst, 18. februarja 1900.

Rodbina Angeli.

VEKOSLAV PLESNIČAR

TRGOVINA JESTVIN

Trst — Via Giulia št. 25 — Trst.

Naznanjam slavn. občinstvu, da sem prevzel že dobro poznano prodajalnico jestvin G. Grattoni, katero sem popolnil z najboljšim in svežim kolonijalnim blagom kakor: **kava, riž, olje, testenine, sir, maslo, moka, raznovrstna fina vina v buteljkah**, ter sploh vse jestvine.

Pošiljam blago na deželo po poštnem povzetju, v mestu je donajanje na dom brezplačno.

Nadejaje se obilne podpore slavn. občinstva v mestu in na deželi, beležim spoštovanjem udani

Vekoslav Plesničar, trgovec.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin **Znideršič & Valenčič v H. Bistrici** po njih izbornem okusu, obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

„Konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu

je odprlo

v soboto 9. februarja 1900

svojo novo gostilno

v ulici Concordia vogel ulice Vespucci

Na obilni obisk najljubše vabi

Odbor.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi priporočamo izvrstno, bolečine blažečo mazilo dobiva se po 40 novč., 70 nč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samosteklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem lavu v Pragi. Elizabetne ulice 5.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menjico po 6% na zastave po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Postno hranilnični račun 816.004.

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo 2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etui za smodke.
- 1 fino toaletno obrobilno zrcalo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapetnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pismenih zavrtkov.
- 25 pol finega pismenega papirja in
- 50 koristnih predmetov za gospodinjstvo.

Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja za samo 2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna hiša

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse št. 46.

Kar ne ugaja se sprejema nazaj v teku 8 dni. Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadst. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.